

SY RYGGEN MIN MED
EI TJUKK NÅL OG EIN
TRÅD. LÆRAREN DIN
KAN VISE DEG KORLEIS.

FARGELEGG MEG!

SKRIV NAMNET
DITT I RAMMA
PÅ FORSIDA.

si vesle bok om

insekt

FN-SAMBANDET
UNITED NATIONS ASSOCIATION OF NORWAY

FN-SAMBANDET
UNITED NATIONS ASSOCIATION OF NORWAY

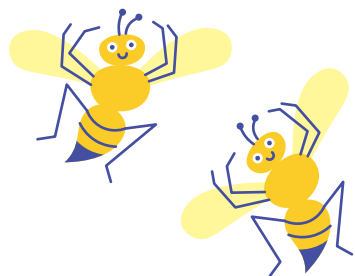
Kva er FN?

Kva er FN? FN står for Dei foreinte nasjonane. I FN møter sjefane for alle landa i verda for å forsøke å bli einige i nokon av dei store problema vi har i verda i dag.

Kva er FN-sambandet?

FN-sambandet er ein organisasjon som jobbar for at alle i Noreg skal ha kunnskap om FN og kva som skjer i verda.

© FN-sambandet

1. utgåve, 2021

For 1.-3. klassetrinn

Tekst: FN-sambandet

Design og illustrasjon: Liv Ragnhild Kjellman

Kjelder

www.fn.no

www.sabima.no

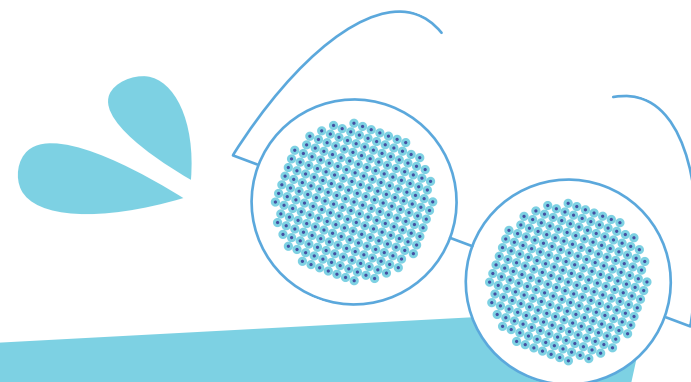
www.beetlebee.me

www.nina.no

VISSTE DU AT ...

... alle insekt har seks bein?
Edderkoppen har åtte bein og er ikkje eit insekt!

... insekta luktar,
smakar og høyrer
med følehorn?

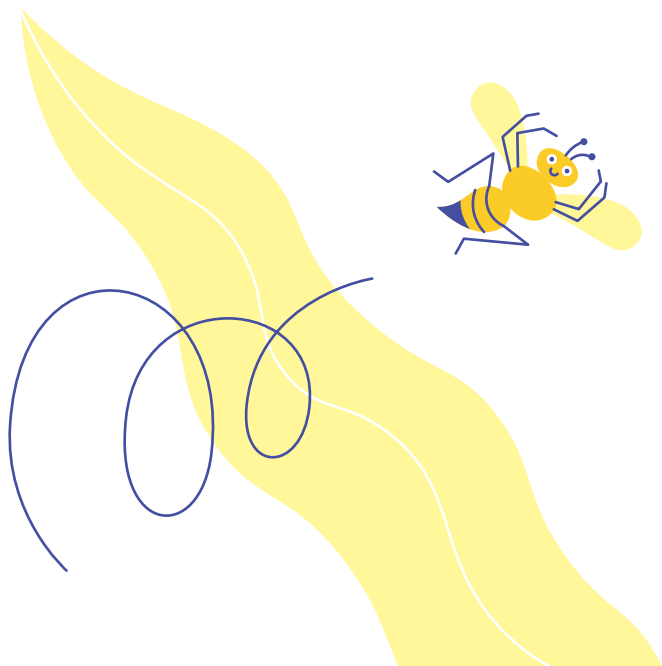
... auga til insekta eigentleg er
mange bitte små auge som
står tett i tett?

Insekta er viktige for oss

Visste du at insekta gjer ein veldig viktig jobb for oss menneske? Mykje av den maten vi et **TRENG NEMLEG HJELP** frå insekta!

Det er insekta som gjer at plantane kan få blomar og frukter **TIL Å SPREIE SEG**. Når insekta drikk søt saft frå plantar, festar pollen frå plantane seg på dei og **BLIR MED TIL NESTE PLANTE**. Pollenet treff den neste planten og slik blir det **NYE FRØ**. Dette heiter pollinering. Det er slik vi får eple, paprika, sjokolade og veldig mange andre frukter og grønnsaker.

Insekta er også **MAT FOR DYRA**. Og både fiskar og fuglar som et insekta kan vere **MAT FOR OSS**.

VISSTE DU AT ...

... omtrent 2 milliardar menneske i verda et insekt?

OPPGÅVE 1: **TEL BIENE**

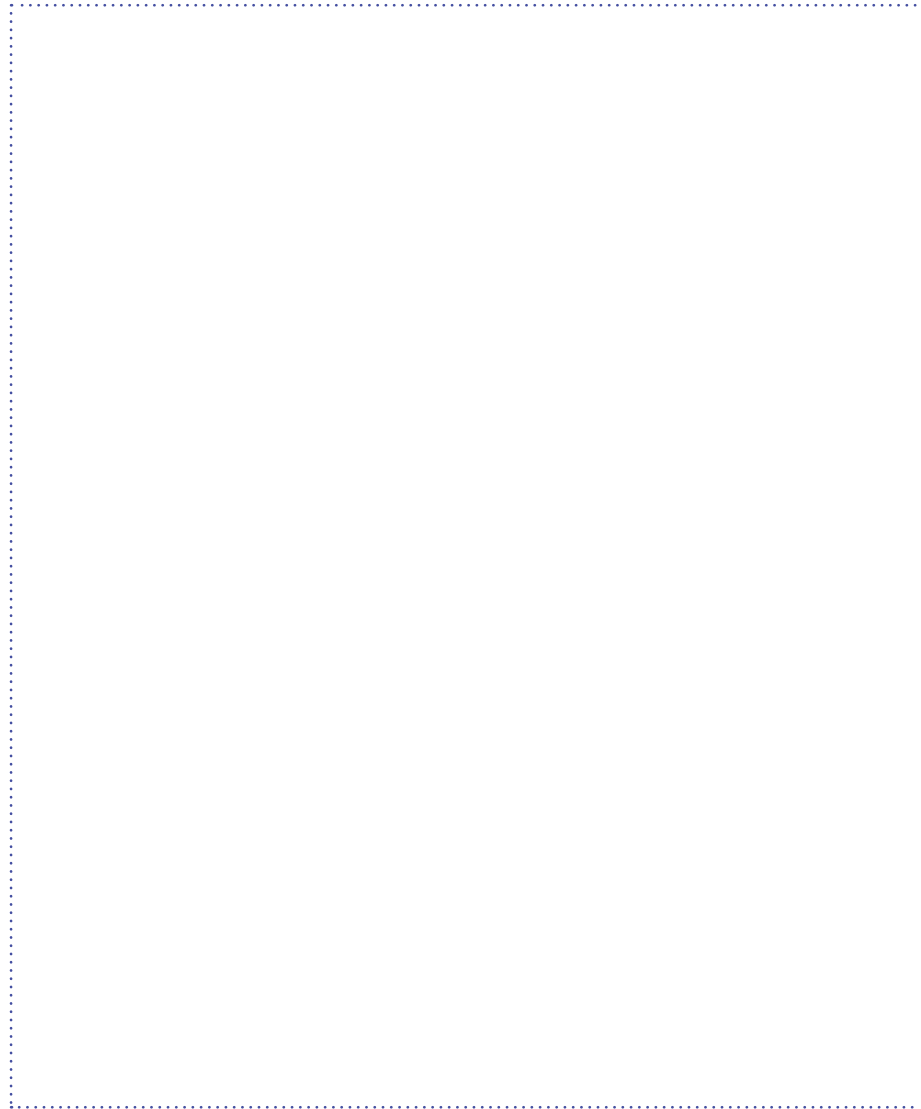
Kor mange bier finn du i heftet?

OPPGÅVE 2: **FINN SVARET**

Kvifor er insekta viktige for oss menneske?

OPPGÅVE 3: BOKSTAVINSEKT

Teikn bokstaven din om til eit superinsekt. Kva kan bokstavinsektet ditt gjere?

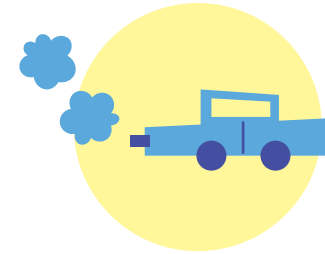
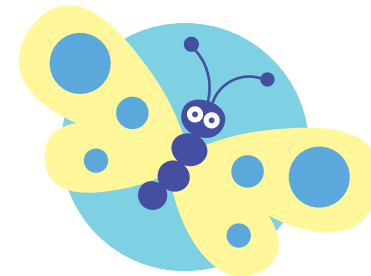
LÆR MEIR → Sjå filmen frå GlobalisVideo om paranøtt-treet!
Gå til www.youtube.com og søk på «Paranøtten».

OPPGÅVE 4: MIDDAG

Sjå på fatet ditt ein dag du et middag. Har insekta gjort ein jobb for noko du finn der?

OPPGÅVE 5: BINGO

Gå på tur for å sjå om du kan finne tinga under. Set kryss på dei du finn.

Insekta er truga

Mange insekt er i dag **TRUGA OG KAN FORSVINNE**. FN seier det er måten **VI MENNESKE** brukar jordkloden på som er farleg for insekta.

Vi har **HOGD NED MASSE SKOG** for å lage plass til å dyrke mat til oss menneske, men også for å drive gruver. **SKOGEN ER HEIMEN** til dei fleste insekta, plantane og dyra. Når vi hogger han ned, får dei mindre plass å leve på.

Søppel frå fabrikkar blir også sloppe ut i elvar og hav, og denne **FORUREININGA** gjer livet til mange insekt vanskeleg.

OPPGÅVE 6: FINN SVARET

Nemn to ting som gjer at insekta kan forsvinne.

LÆR MEIR → Sjå filmen frå Sabima om kvifor vi treng naturmangfaldet! Gå til www.youtube.com og søk på «Hvorfor trenger vi naturmangfold?»

LÆR MEIR → Sjå filmen frå Sabima om kva vi kan gjere for å ta vare på naturmangfald! Gå til www.youtube.com og søk på «Hvordan kan vi ta vare på naturmangfoldet?»

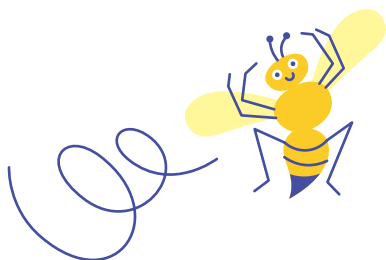
Saman for insekta

Sidan insekta gjer ein viktig jobb for at vi skal ha **NOK OG SUNN MAT**, må vi passe godt på dei. I FN er leiarane i verda blitt samde om at vi skal **PASSE EKSTRA GODT PÅ JORDKLODEN VÅR** framover. Det er viktig for at han skal vere ein god stad å bu på no og i framtida.

I 2015 bestemte landa i FN seg for ein felles plan med 17 mål. Fram mot 2030 skal landa jobbe saman for at ingen skal vere fattige og at **ALLE SKAL HA LIK SJANSE** til å leve gode liv. Vi skal også forureine mindre, slik at jorda ikkje blir **VARMA OPP** så mykje. Planen heiter **FNS BEREKRAFTSMÅL** og gjeld for alle land, også Noreg.

Dei som bestemmer i kvart land har det største ansvaret for å passe på. I Noreg har vi lover og reglar som skal sørge for at vi også **TAR VARE PÅ** insekta.

Bønder i Noreg får no pengar for å la det vere meir **VILLE VEKSTAR** på jorda sine. Då har bier, humler og andre insekt det betre der. **DU OG EG** kan også hjelpe til. Vi kan la vere å bruke stoff som er skadelege for naturen i hagen, og vi kan **SÅ PLANTAR** som bier og humler liker.

OPPGÅVE 7: FINN SVARET

1. Kva heiter planen som skal sørge for at vi passar ekstra godt på jordkloden framover?
2. Kva kan vi gjere for å hjelpe insekta?

OPPGÅVE 8: DISKUTER I KLASSA

Her ser du 3 av dei 17 berekraftsmåla. Korleis kan ein seie at måla handlar om insekt?

OPPGÅVE 9: BRA OG DÅRLEG

Finne minst to ting på biletet som er bra for insekta. Teikn grøn ring rundt dei. Finne minst to ting på biletet som er dårleg for insekta. Teikn raud ring rundt dei.

OPPGÅVE 10: KOR HAR INSEKTA DET BRA?

Teikn eit kart over uteområdet på skulen eller i nabolaget ditt.

Teikn ein ring rundt dei stadane som er bra for insekta. Teikn

noko som kan gjere staden enda betre for insekta.

A large rectangular area defined by a dotted line, intended for drawing a map of the schoolyard or neighborhood and marking areas good for insects.

OPPGÅVE 11: **TENK SJØLV**

Skriv tre ting du synast andre bør vite om insekt.

VISSTE DU AT ...

... meir enn $\frac{3}{4}$ av verdas dyr er insekt?

... monarksommarfuglen flyr heile 4 000 km frå Canada til Mexico kvar haust? Sommarfuglen veg eit halvt gram og er 10 cm lang.

... regnskogen er heimen til over halvparten av alle insekt-, dyre-, og planteartar?

LÆR MEIR → Vil du vere med på jakta etter artar i naturen?
Bli med på www.artsjakten.no!

LÆR MEIR → Vil du lære meir om natur, miljø, berekrafts-
måla, FN og mykje meir? Besøk www.fn-filuren.no!

VISSTE DU AT ...

... Noreg er eit av verdas viktigaste land for humler? Heile 35 av dei drygt 250 humleartane vi kjenner i dag bur her.

